

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. XIV. Menda detersa e problematis Aristotelis. Hesiodi & Plinii loca
expenduntur. Hallucinatio Aponensis in ejus problematis expositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

CAPUT XIV.

Menda deterfa e problematis Aristotelis. Hesiodi & Plinii loca expenduntur. Hallucinatio Apolloniensis in ejus problematis expositione.

¶ Dem Aristoteles sect. 4. problem. 26. hanc questionem proponit: Διὰ τί ἐν τῷ θέρει οἱ μὲν ἄνδρες ἤτιον δύναται ἀφροδισιάζειν· αἱ δὲ γυναῖκες μᾶλλον, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς λέγει ἐπὶ τῷ σκόλυμῳ,

μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφανρότατοι δέ τε ἄνδρες.

Versus est Hesiodi e Poëmate, ἔργα καὶ ἡμέραι. verum quod hunc citat Aristoteles ἐπὶ τῷ σκόλυμῳ, ut quo hæc citatio pertineat, intelligatur, totum Hesiodi locum adscribere operæ pretium est:

Ἡ μὲν δὲ σκόλυμός τ' ἄνθει, καὶ ἠχέτα τέτιξ
 Δενδρέω ἐφεζόμεν' λιγυρὴν καλαχεύτ' ἀοιδὴν
 Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρει καμάλωδε ὄρη,
 Τῆ μὲν πιόταται τ' αἶγες, καὶ οἶν' ἄρι,
 μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφανρότατοι δέ τε ἄνδρες
 εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούναλα Σείρι ἄζει,
 Ἀναλέει δέ τε χροῖς ὑπὸ κάμω. ἀλλὰ ποτ' ἤδη
 Ἐν πετραίῃ τε σκιῇ, καὶ βύβλιν' οἶν',
 μάζα τ' ἀμολγαίη & c.

Statim igitur ex his versibus apparet, inde sumptum esse istud problema, eo quod Hesiodus dicat mulieres, quo tempore Scolymus floret, (genus scilicet illud cardui, quod *cinnara* dicitur, nos vulgari nostro idiomate, *artichaux*, vocamus. Ita enim video viros harum rerum peritos Scolymum interpretari) mulieres, inquam, veneris esse appetentes & salaces; viros autem ignavos & imbecilles: cu-

jus rei causam ibi sciscitatur *Aristoteles* & docet. Verum locutio negotium facit ἐπὶ τῷ σκολύμῳ, in vel super *scolymo*, non admodum bono sensu. cum nec Græci nec Latini ita loquantur. Itaque non defuere, qui tres has dictiones prorsus expungendas censerent: ut corruptas; ac substituerent pro his, ὁ ποιητὴς Ἡσίοδος λέγει. quam lectionem notatam a *Sylburgio* ex vetere manuscripto testatur *Septalius*: cui & *Theodori Gaze* versio attestatur. Sed hæc superflue dicuntur; & si quid ejusmodi observatum est in manuscriptis, glossema esse putandum est, ab ora libri translatum in textum, ut non raro accidit. Verisimilius *Aristotelem* in hoc loco citando mentionem fecisse *Scolymi*, tanquam signi ad designandum anni tempus quo æstus maximus est: cum scilicet *Scolymus* floret: Quippe & *Plinius* eo modo citat libro & capite 22. ubi de *Scolymi* radice: *Urinam ciere precipue traditur; sanare lichenas & lepras ex aceto: venærem stimulare in vino Hesiodo & Alcaeo testibus, qui florente ea cicadas acerrimi cantus esse, & mulieres libidinis avidissimas, virosque in coitum pigerrimos scripsere, veluti providentia natura, hoc alimento tunc valentissimo.* Quo etiam spectat antiqua versio Latina ejus loci ἐπὶ τῷ κολύμῳ: quam cum non intellexeret interpres, qui *Hesiodum* non legerat, *coluxum* vertit, ceu vera lectio esset κόλαξ. Ut videre est in commentario *Aponensis* ad librum *problematum*, qui putida illa versione utebatur. Unde bonus ille vir multa de circulis sphaeræ ἀπροσδιονύσως philosophatur: Tum non minus ridicule aliam affert lectionem *columno*: quo nomine quandam regionem calidam significari autumat. Strenue etiam hic nugatus ex aporia *Hartungus*, quem sequitur *Septalius* qui mendosam lectionem, sed integræ propiorum, alio & graviore quidem errore cumulat, pro κολύμῳ legens κολύβῳ. At multo magis, inquit, mihi probatur sententia *Hartungi* 2. cap. 1. & 4. *decuria*, qui censuit legendum ἐν κολύβῳ reposito scilicet ε. pro μ. quæ litera ob caracte-

racte-

raeteris similitudinem in vetustis libris manuscriptis saepe confunduntur. Intelligi autem voluit hoc nomine Hesiodum in villa rustica (sic enim κόλυβον Hesychius interpretatur ἔπαυλιον) id est, in 2. lib. qui est de agricultura. Tanquam Hesiodus suum poema partitus sit in duos libros; & posteriorem κόλυβον hoc est, Villam inscripserit. o acumen! Sed nimis diu nugis recensendis immoror. vera lectio est: ὅταν ἀνδρῶν σκολύμω. ex qua partim transpositis, partim interpolatis quibusdam literis nobis existit hæc: ἐπὶ τῷ σκολύμω, facile enim ex ἀνδρῶν præpositionem ἐπὶ, ex adverbio ὅταν, articulum τῷ in auferendi casu expreslerunt male seduli librarii, retracto scilicet eo, & post præpositionem collocato.

CAPUT XV.

Minus vulgata hujus nominis ἀνδρῶν notio ex Platone observata.

V Ideor observasse apud Platonem, nomen ἀνδρῶν, quod hominem sonat, & naturam sive, ut loquuntur, humanam speciem significat, solitum fuisse usurpari de personis admodum vilibus & contemptis, ut de publico ministro judicum capitalium, quem Græci δήμιον, Latini carnificem vocant. In dialogo igitur, qui inscribitur Phædon sive de Anima, ubi Socratis extrema narrantur, & quidem ita graphice, ut necesse sit lectorem, qui ferreus non sit moveri, immo vero (quod de se M. Tullius, & Casar Scaliger, quoties eum locum legerent, testantur) illacrymare: Ibi, inquam, sexies nomen ἀνδρῶν de ministro illo usurpatur. Primum quidem ne ignoretur, de quo homine loquatur, ὁ τῶν ἑνδεκά ὑπηρέτης un-